

Tilburg University

Downloaden mag niet strafbaar worden

Schellekens, M.H.M.

Published in:
Sec Jure

Publication date:
2007

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Schellekens, M. H. M. (2007). Downloaden mag niet strafbaar worden. *Sec Jure*, 2, 46-47.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaden mag niet strafbaar worden

Je kent het wel. Je loopt langs de bioscoop en je oog valt op de aankondiging van de films die draaien. Je denkt bij jezelf: Verrek, draait die film nu pas in de bioscoop. Die heb ik al tijden geleden gezien. Ja, gedownload van het Internet. Dan begint (misschien?) het geweten te knagen. Het is evident dat de filmproducent dit nooit gewild heeft. Dus ergens zal dat downloaden van een nog niet uitgebrachte film wel illegaal zijn. Maar is dat inderdaad zo? Je slaat de auteurswet er maar eens op na en BAM, in het eerste artikel is het al raak. Verveelvoudigen is een van de exclusieve rechten van de maker en filmproducent. De filmproducent heeft jouw vroegtijdige en gratis downloadverveelvoudiging vast niet toegestaan. Dat ziet er slecht uit. Afijn, als een goed rechtenstudent lees je nog even door en zo kom je bij art. 16c Aw en daar lees je dat je onder bepaalde omstandigheden een kopie mag maken voor eigen studie oefening of gebruik zonder dat je daarvoor de toestemming van de maker nodig hebt. Dat klinkt al beter, maar ja, je hebt 'm wel gedownload van een schimmige website of was het nou een zwaar verkeerde nieuwsgroep? Dus snel terug naar de tekst van art. 16c Aw en nu even aan close reading doen. Maar ook na herhaalde lezing van de tekst is er niets te bespeuren van een vereiste van een rechtmatige bron of iets dergelijks. Dus, het is ... legaal. Pfff, weer even goed weggekomen.

Ja, jij wel, maar de filmproducent ook? De filmproducenten beginnen langzaam in hun portemonnaie te voelen wat de muziekindustrie al wat langer voelt: dalende inkomsten tengevolge van het internetdownloaden. De muziek- en filmindustrieën klagen steen en been dat hun inkomsten weglekken via het Internet. Ze vinden dat daar maar eens wat aan moet gebeuren. Een grote doorn in het oog is de legaliteit van het downloaden van materiaal dat kennelijk illegaal wordt aangeboden. Dat geeft het verkeerde signaal aan consumenten. Geen wonder dat de consument denkt dat het OK is om films en muziek te downloaden zonder daarvoor te betalen. Die houding moet omgebogen worden en daar is zeker iets voor te zeggen. Dat geldt echter niet voor de laatste rage onder de industrieën: het bepleiten van de strafbaarstelling van het downloaden. Toegegeven, strafbaarstelling van downloaden geeft een signaal in de goede richting. Maar om hiervoor het strafrecht in stelling te brengen, is dat niet een wat al te heftig middel? Een eerste aanwijzing dat het strafrecht misschien wel een erg groot kanon is komt al van de industrieën zelf. Want geconfronteerd met de vraag of ze ook echt aangifte gaan doen tegen downloaders als de strafbaarstelling er eenmaal is, geven ze al gauw een ontkennend antwoord. Zoiets doet het publicitair immers niet zo goed. Dat doet toch wel ernstige twijfel rijzen aan de noodzaak van de bepleite strafbaarstelling: moet je iets strafbaar moet gaan stellen als je al vantevoren zegt toch niet te willen vervolgen? Bovendien, het aantal downloaders is enorm. Als je wel gaat vervolgen dan kan dat eigenlijk alleen maar door een paar mensen ten voorbeeld te stellen. Een enkeling die een zware straf ondergaat om zo de rest te bewegen zich te conformeren aan de nieuwe regel: niet downloaden uit illegale bron. Misschien effectief, misschien ook niet, maar zeker niet passend bij de beschaving die het recht ons bij probeert te brengen. Behalve deze meer strafrechtelijk georiënteerde argumentatie, is de rage ook op andere gronden te bekritisieren. De vraag is namelijk of wel een adequate probleemanalyse heeft plaatsgevonden. Waarom wordt er zoveel gedownload zonder te betalen? Natuurlijk voor een deel is het te verklaren uit het feit dat het gewoon kan en vrij gemakkelijk is. De mens zoekt van nature de gemakkelijkste weg. Voor een ander deel is het echter zeker ook te verklaren door het feit dat de industrie het internet te lang is blijven zien als een grote illegale kopieermachine die boven alles bestreden moet worden. Te weinig is doorgedrongen dat het internet het distributiemedium van de toekomst is en dat je je als industrie niet kunt permitteren daar met de rug naar toe te gaan staan. Er is te weinig geïnnoveerd, te weinig nagedacht over businessmodellen die bij de realiteit van het Internet passen. Hoe kun je geld verdienen op het internet? Dat is de weg voorwaarts. Natuurlijk zullen ook nieuwe innovatieve businessmodellen behoefte hebben aan een wat ruimere betaalmoraal van de film- en muziekminnende consument dan nu heerst. Maar ik denk dat de industrie meer succes heeft als ze de consument tot die betaalmoraal weet te verleiden dan wanneer ze de consument die moraal probeert op

te leggen. Je eigen klanten vervolgen is nooit een 'sound business proposition' geweest en zal het ook nooit worden.

Maurice Schellekens.